

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. P., U.**, vo veci **P.**, proti povinnému **Q., s.r.o., K., Č.**, o vymoženie 356,50 EUR s príslušenstvom, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. Er 7/99, o dovolaní súdneho exekútora Ing. Bc. K. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. júla 2005 sp.zn. 3 CoE 41/05, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. júla 2005 sp.zn. 3 CoE 41/05 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II (exekučný súd) uznesením z 28. februára 2005 č.k. Er 7/99-21 exekúciu zastavil a oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi poverenému vykonaním exekúcie trovy exekúcie v sume 3 203,-- Sk.

Proti časti tohto uznesenia o trovách exekúcie podal súdny exekútor odvolanie.

Krajský súd v Košiciach (odvolací súd) uznesením z 19. júla 2005 sp.zn. 3 CoE 41/05 odvolanie súdneho exekútora odmietol a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd tak rozhodol podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. majúc za to, že súdny exekútor podal odvolanie oneskorene. Poznamenal, že odvolanie by nebolo ani prípustné, pretože osobitný zákon, zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) ho v danej veci nepripúšťa.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal súdny exekútor dovolanie. Opravným prostriedkom sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Tiež tvrdil, že okrem uvedenej vady je konanie odvolacieho súdu postihnuté aj inou vadou, ktorá

mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že napadnuté rozhodnutie spočíva aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Na odôvodnenie dovolania uviedol, že podľa čl. 142 ods. 2, posledná veta Ústavy Slovenskej republiky, proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom, ktorým zamestnancom vyšší súdny úradník, ktorý v danej veci rozhodol o trovách exekúcie, nepochybne je, je prípustný opravný prostriedok, o ktorom vždy rozhoduje sudca. Súdny exekútor v ďalšom argumentoval tým, že nakoľko Exekučný poriadok neustanovuje inak, na rozhodovanie o trovách exekúcie sa použijú podľa ustanovenia § 254 ods. 3 O.s.p. ustanovenia tretej časti O.s.p. Rozhodnutie o trovách exekúcie je preto rozhodnutím podľa Občianskeho súdneho poriadku a možno ho napadnúť odvolaním, bez ohľadu na to, že bolo vydané v exekučnom konaní. Z ustanovenia § 206 ods. 3 O.s.p. vyplýva, že výrok o trovách konania je vždy samostatným výrokom a nemožno jeho právoplatnosť a teda ani prípustnosť odvolania proti nemu spájať s iným výrokom rozhodnutia. V predmetnom rozhodnutí bol preto nesprávne poučený, že proti nemu nie je prípustný opravný prostriedok. Vzhľadom na uvedené, mohol odvolanie podať do troch mesiacov od doručenia uznesenia súdu prvého stupňa. Ak teda odvolací súd odmietol jeho odvolanie proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, hoci tento opravný prostriedok bol prípustný a aj včas podaný, odňal mu svojím rozhodnutím možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a porušil tým jeho ústavné právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (dovolací súd) uznesením z 24. mája 2006 sp.zn. 2 Cdo 12/2006 dovolanie súdneho exekútora odmietol a účastníkom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodol tak podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. majúc za to, že v danej veci ide o dovolanie, ktoré smeruje proti takému uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému ho zákon nepripúšťa. K dovolacej námietke súdneho exekútora, že napadnutým rozhodnutím sa mu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd, okrem iného, uviedol:

„Podľa čl. 142 ods. 2, tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava teda určuje, že proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je vždy prípustný opravný prostriedok; z tohto pravidla neumožňuje nijakú výnimku.

O opravnom prostriedku vždy musí rozhodnúť sudca; ani v tomto prípade základný zákon výnimku neumožňuje.

Podľa § 374 ods. 3 O.s.p. v znení zákona č. 428/2004 Z.z., proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom možno teda podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník, môže úplne vyhovieť sudca. Toto znenie je v súlade s Čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rešpektuje povinnosť sudcu rozhodnúť o odvolaní, ktoré vydal zamestnanec súdu poverený sudcom. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu; aj v tomto prípade bude o odvolaní rozhodovať sudca, ktorý uvedie v predkladacej správe pre odvolací súd, že nemieni odvolaniu vyhovieť a rozhodnutie preskúma odvolací súd (pozri dôvodovú správu k bodom 131 až 134 zákona č. 428/2004 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony).

V danej veci súdny exekútor napadol odvolaním rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka vo výroku o trovách exekúcie, t.j. rozhodnutie, proti ktorému zákon tento opravný prostriedok nepripúšťa. Sudca exekučného súdu listom z 31. mája 2005 (č.l. 31 spisu) predložil vec odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní súdneho exekútora. Tým (objektívne, bez ohľadu na to, že to záznamom v spise nevyjadril) prejavil vôľu odvolaniu nevyhovieť. Odvolací súd, keďže v danej veci išlo o odvolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon nepripúšťa, správne odvolanie súdneho exekútora odmietol, okrem iného, aj z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Postupujúc podľa zásad platných v prípade, keď odvolanie nie je prípustné, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka. Iný záver by vo veciach, v ktorých odvolanie nie je prípustné, neprípustne zavádzal do občianskeho súdneho konania iné

podmienky odvolania proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, ako proti rozhodnutiu sudcu „(§ 374 ods. 3 O.s.p. v znení zákona č. 428/2004 Z.z.).“

Ústavný súd Slovenskej republiky, na základe sťažnosti súdneho exekútora nálezom zo 6. marca 2008 zn. IV. ÚS 209/07-36 rozhodol, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006 bolo porušené základné právo súdneho exekútora Ing. Bc. K. M. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), uznesenie dovolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť uhradiť sťažovateľovi trovy jeho právneho zastúpenia v sume 6 887,72 Sk na účet jeho zástupkyne. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd v svojom náleze, okrem iného, uviedol:

„V tejto veci bolo nesporné, že uznesenie okresného súdu sp.zn. Er 7/99 z 28. februára 2005 vydal vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“) štátnym zamestnancom, t.j. vyššieho súdneho úradníka treba považovať za zamestnanca súdu v zmysle druhej a tretej vety čl. 142 ods. 2 ústavy.

V okolnostiach daného prípadu kľúčovú úlohu zohráva otázka, či najvyšší súd (a predtým odvolací súd a prvostupňový súd) vo veci sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom interpretoval a uplatnil predovšetkým ustanovenie § 374 ods. 3 OSP (v znení platnom do 30. júna 2007), ktoré upravuje postup pri podaní odvolania proti rozhodnutiu vydaného vyšším súdnym úradníkom v nadväznosti na čl. 142 ods. 2 ústavy.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o súdnych úradníkoch vyšší súdny úradník je oprávnený vykonávať úkony súdu okrem iného v občianskom súdnom konaní v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa ods. 2 písm. a/ citovaného ustanovenia úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú okrem iného konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním: a) vo vymedzenom okruhu veci podľa rozvrhu práce, b) v určitej

veci.

Podľa § 5 písm. g/ zákona o súdnych úradníkoch v občianskom súdnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu (okrem iného) aj v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom.

Podľa ustanovenia § 201 ods. 1 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa ustanovenia § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Exekučný poriadok je vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku špeciálnym právnym predpisom, pričom ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku sa aplikujú v prípade, ak chýba špeciálna právna úprava. V danom prípade všeobecné súdy aplikovali ustanovenia Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 (podľa ktorých odvolanie proti uzneseniu o trovách exekučného konania nebolo prípustné), pretože exekučné konanie bolo začaté pred 1. septembrom 2005, o trovách exekúcie prvostupňový súd rozhodol 28. februára 2005, a preto v súlade s ustanovením § 238 ods. 1 Exekučného poriadku sa konanie malo dokončiť podľa skôr účinného zákonného znenia.

Podľa ustanovenia § 374 ods. 3 OSP (v znení platnom do 30. júna 2007) proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava obsahuje celý rad (ústavných) právnych noriem, ktoré sú bezprostredne aplikovateľné v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. K takým ústavným normám nesporne patrí aj ústavná norma vyjadrená v poslednej vete čl. 142 ods. 2 ústavy, podľa ktorej proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). V konaní o súlade právnych predpisov sa ústavný súd k tejto zásade vyjadril nasledovným právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Ústava je právny predpis najvyššej právnej sily. Z tohto vyplýva, že ju tvoria (ústavné) právne normy najvyššej právnej sily, s ktorými musia byť (mali by byť) v súlade všetky ostatné právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšej právnej sily. Ak právna norma obsiahnutá v právnom predpise nižšej právnej sily vyvoláva pochybnosti o svojom súlade s ústavnou normou, ktorá je bezprostredne aplikovateľná, musí orgán verejnej moci, ktorý ich má aplikovať, uplatniť (ústavnú) právnu normu obsiahnutú v ústave, t.j. uplatnenie ústavnej normy má v danom prípade prednosť pred uplatnením právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily. Zásada prezumpcie ústavnosti dotknutej právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily je v danom prípade irelevantná,

pretože v danom prípade dotknutý orgán verejnej moci uplatní zásadu ústavne konformného výkladu a uplatňovania dotknutých právnych noriem, a preto musí priamo aplikovať ústavnú normu, alebo aplikovať dotknutú právnu normu obsiahnutú v právnom predpise nižšej právnej sily tak, aby jej uplatnenie bolo v súlade s dotknutou ústavnou normou.

Ako už bolo uvedené, z obsahu sťažnosti a z priloženej spisovej dokumentácie je zrejmé, že uznesenie okresného súdu vydal poverený zamestnanec okresného súdu - vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona o súdnych úradníkoch štátnym zamestnancom. Nesplňa teda kritériá nezávislosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci v súlade so znením poslednej vety čl. 142 ods. 2 ústavy, proti takému rozhodnutiu je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť v súlade s účelom sledovaným čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy nikdy konečným rozhodnutím vo veci. Je to tak preto, že zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle ústavy minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prejednávania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom uplatnením opravného prostriedku (a to bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije). Túto požiadavku vyplývajúcu z ústavy treba uplatniť aj pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy ustanovujúcej oprávnenie poverených zamestnancov súdu (vyšších súdnych úradníkov) rozhodovať v občianskom súdnom konaní (vrátane konania exekučného) a tiež pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutí zamestnancov poverených sudcami (vyšších súdnych úradníkov).

S rešpektovaním uvedeného treba uplatňovať i zákonnú úpravu oprávnenia poverených zamestnancov rozhodovať v občianskom súdnom konaní (vrátane konania exekučného) a tiež zákonnú úpravu postupu pri prieskume rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami. Za týchto okolností je vylúčené, aby sa aplikáciou dotknutej zákonnej normy obišla ústavná úprava umožňujúca prieskum rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami napríklad tak, že sudca poverenému zamestnancovi zverí oprávnenie rozhodovať aj v takej veci, v ktorej zákon proti rozhodnutiu sudcu nepripúšťa opravný prostriedok. Ak sa tak napriek tomu stane, sudca je povinný uplatniť priamo ustanovenie čl. 142 ods. 2 tretej

vety ústavy a rozhodnúť o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu zamestnanca súdu (vyššieho súdneho úradníka).

Ustanovenie § 374 ods. 3 prvej vety OSP (v znení platnom do 30. júna 2007) zakotvujúce možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu totiž nemožno (práve so zreteľom na ústavnú úpravu) vykladať tak široko, že by z neho mala byť odvodená aj neprípustnosť odvolania. Zmysel uvedenej úpravy pri jej ústavne konformnom výklade totiž treba vidieť len v ustanovení zásadne rovnakých požiadaviek na odvolania proti rozhodnutiam poverených zamestnancov v porovnaní s požiadavkami kladenými na odvolania proti rozhodnutiam sudcov (najmä vo vzťahu k lehotám na odvolania, k ich náležitostiam, resp. k spôsobom rozhodnutí o odvolaniach). Vzhľadom na už uvedené je preto potrebné prísne rozlišovať, či v prípade rozhodnutia inak nenapadnuteľného riadnym opravným prostriedkom (odvolaním) príslušné rozhodnutie vydal sudca alebo tak urobil poverený zamestnanec súdu a podľa toho urobiť i záver o prípustnosti odvolania. Kým totiž v prípade rozhodnutí sudcov nenapadnuteľnosť niektorých rozhodnutí odvolaniami zákonná úprava priamo predpokladá a ani ústava také rozhodovanie v jedinom stupni nevyklučuje, u rozhodnutí vydávaných poverenými zamestnancami je to naopak. Napadnuteľnosť všetkých rozhodnutí poverených zamestnancov odvolaním je totiž bezvýnimočným pravidlom majúcim oporu v základnom zákone štátu.

Ústavne konformným výkladom už citovanej úpravy tak treba podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, podľa ktorého odvolanie je prípustné aj proti takému rozhodnutiu, proti ktorému zákon inak odvolanie nepripúšťa, ak vo veci nerozhodoval sudca, ale zamestnanec súdu (novelizované znenie § 374 ods. 3 OSP vykonané s účinnosťou od 1. júla 2007 zákonom č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento právny záver už explicitne deklarovalo).

V okolnostiach daného prípadu je nesporné, že uznesenie súdu prvého stupňa obsahovalo poučenie, podľa ktorého odvolanie nie je prípustné. Na takéto prípady sa vzťahuje ustanovenie § 204 ods. 2 druhej vety OSP, podľa ktorého ak rozhodnutie obsahuje nesprávne poučenie, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

Z argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v jeho sťažnosti je bezpochyby zrejmé, že si bol vedomý tohto, že v predmetnej veci rozhodol vyšší súdny úradník, a tak mal právo podať proti takémuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom mal rozhodnúť sudca, čo vyplýva z toho, že súdy ako orgány verejnej moci sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Preto poučenie okresného súdu o neprípustnosti odvolania nie je správne, čo má za následok, že sťažovateľ, ktorý je nepochybne účastníkom konania, lebo bolo rozhodnuté o trovách konania, mohol podať odvolanie do troch mesiacov, čo sa aj stalo, keďže uznesenie okresného súdu mu bolo doručené 2. mája 2005 a odvolanie na súde prvého stupňa podal 26. mája 2005, t.j. 24. deň po doručení uznesenia.

Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že tak odvolací súd, ako aj dovolací súd sa mali v súvislosti s otázkou prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu v časti týkajúcej sa trov exekúcie riadiť uvedenými právnymi závermi.

Sťažovateľ preto mohol podľa názoru ústavného súdu požiadať o súdnu ochranu v odvolacom konaní do troch mesiacov od doručenia uznesenia okresného súdu sp.zn. Er 7/99 z 28. februára 2005 a nie ako rozhodol krajský súd, ktorý odvolanie sťažovateľa podané v trojmesačnej lehote odmietol ako podané oneskorene. Z tohto záveru vyplýva aj to, že odvolací súd vo veci riadneho opravného prostriedku použitého proti uzneseniu okresného súdu z 28. februára 2005 odmietnutím odvolania odňal sťažovateľovi možnosť konať pred opravným súdom, ktorú mu garantoval čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy v spojení s § 204 ods. 2 OSP. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu zakladali dôvod na prístup k súdnej ochrane poskytovanej v mimoriadnom opravnom konaní pre zmätočnosť konania pred riadnym opravným súdom.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol argumentujúc pritom správnosťou poučenia súdu prvého stupňa o neprípustnosti odvolania proti jeho uzneseniu, pričom sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal poverený zamestnanec súdu a že proti takémuto rozhodnutiu je vždy prípustné odvolanie podľa čl. 142 ods. 2 ústavy. Z tohto záveru najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd vo veci mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) podaného proti uzneseniu krajského súdu

3 CoE 41/2005 z 19. júla 2005 odmietnutím dovolania odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 12/2006 z 24. mája 2006, je dôvodná a že najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľa porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ sa najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti odvolal okrem iného aj na uznesenie ústavného súdu č.k. II. ÚS 27/07-18 z 29. marca 2007, kde ústavný súd riešil obdobnú sťažnosť a odmietol ju po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a v spojitosti s tým navrhol posúdiť aj túto sťažnosť ako nedôvodnú, ústavný súd poukazuje na to, že označené uznesenie bolo prijaté ešte pred rozhodnutím pléna ústavného súdu č.k. PLz. ÚS 1/08-3 zo 16. januára 2008 podľa § 6 zákona o ústavnom súde (zjednocovanie právnych názorov). Podľa uvedeného rozhodnutia „Vyšší súdny úradník je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov štátnym zamestnancom. Proti každému rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka vydanému v súdnom konaní je v zmysle čl. 142 ods. 2 poslednej vety Ústavy Slovenskej republiky vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom vždy rozhoduje sudca, a to aj vtedy, ak osobitný zákon odvolanie alebo iný opravný prostriedok nepripúšťa.“

Ak sudca o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka nerozhodne a odvolací, resp. dovolací súd odmietne riadny, resp. mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, odníme účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a tým poruší jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie jeho záležitosti nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze zo 6. marca 2008 zn. IV. ÚS 209/07-36 (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov). Vzhľadom na túto viazanosť Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že výhrady vyslovené v predmetnom náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2006 sp.zn. 2 Cdo 12/2006 sa obsahovo rovnako týkajú aj uznesenia Krajského súdu v K. z 19. júla 2005 sp.zn. 3 CoE 41/05. Táto okolnosť, aj so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania, vedie Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, pre dosiahnutie zmyslu a podstaty nálezu ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2008 zn. IV. ÚS 209/07-36 prichádza v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku Krajského súdu v K. z 19. júla 2005 sp.zn. 3 CoE 41/05.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd svojím uznesením (§ 243b ods. 4 O.s.p.) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. júla 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová